

Vem har rätt att närvara på stämman?

Text: Håkan Weberyd, Optimus Advokatbyrå AB

Det är inte helt ovanligt att i samfällighetsföreningen en diskussion uppkommer både inför och på en föreningsstämma om vem som har rätt att närvara. Det kan vara fråga om närvaro av ombud, delägare vid samägd fastighet, externa stämmofunktionärer, journalister osv. Vad gäller då?

Som medlem har man förstås rätt att närvara vid en föreningsstämma, det är ju på en stämma en medlem, som det heter i lagen om förvaltning av samfälligheter, ges möjlighet att delta i handhavandet av föreningens angelägenheter. Under övrig tid sköts föreningen av styrelsen. Bara de medlemmar som har betalat har rätt att rösta på stämman, men även de medlemmar som inte gjort rätt för sig och hyresgäster samt andra nyttjanderättshavare har som utgångspunkt rätt att närvara.

Det är ju själva fastigheten som deltar i gemensamhetsanläggningen som förvaltas av samfällighetsföreningen. Deltagande fastigheters ägare utgör föreningens medlemmar. Dessa fastighetsägare har som medlemmar alla rätt att närvara vid stämman. Om en fastighet ägs av flera, har alla delägare av fastigheten närvarorätt, även om en fullmakt för någon av dem utfärdats av de övriga. Att observera är alltså att medlemskapet för delägare i en samägd fastighet gäller för dessa samägare gemensamt. De måste därför utse en lämplig person, ett ombud, som företräder dem. Något krav på att ombudet själv är medlem eller har rösträtt gäller dock inte, såvida föreningen inte genom en särskild bestämmelse i stadgarna förordnat att endast medlem får vara ombud på stämma.

Då en medlem är en juridisk person, t ex, ett bolag, företräds bolaget av en så kallad ställföreträdare, som lämpligen bör styrka sin behörighet med någon form av handling. En sådan ställföreträdare har under samma förutsättningar som för medlemmar i övrigt rätt att närvara, yttra sig och rösta.

Även om det kanske inte är en helt vanlig situation så har innehavare av rättighet i deltagande fastighet rätt att närvara och yttra sig, men däremot inte att rösta. Innehavare av t ex servituts- och nyttjanderätter, arrendatorer m.fl. har alltså rätt att närvara och säga sitt i frågor som berör nyttjanderätten. Observera att styrelsen inte är skyldig att till stämman kalla sådana rättighetshavare.

Vidare har givetvis styrelsen och revisorerna rätt att närvara även om de inte är medlemmar i formell mening utan kanske till och med är valda som externa krafter. Det blir mer och mer vanligt att föreningarna främst genom

styrelsen använder sig av en extern stämмоordförande, detta för att styrelsen ska kunna fokusera på sin roll på stämman med presentation av berättelser, kunna svara på frågor osv, utan att också behöva leda stämmoförhandlingarna. Om den på stämman närvarande tänkta stämмоordföranden som kommer att föreslås av styrelsen eller för den delen annan medlem väljs är saken enkel, denne har då rätt att närvara. Om denne däremot inte blir vald har personen inte rätt att utan vidare närvara utan måste lämna lokalen om någon medlem invänder mot närvaron.

Om en journalist eller annan intresserad själ dyker på föreningsstämman och en medlem eller annan röstberättigad invänder mot närvaron så måste den personen lämna lokalen. Observera att samtliga närvarande röstberättigade i princip måste ställa sig bakom att en utomstående, som alltså inte ska väljs som funktionär vid mötet, ska få närvara på stämman.

Frågan om en medlem äger rätt att ta med sig ett biträde till stämman för att ha expertis tillgänglig för egen del, t ex en jurist, är för samfälligheter inte reglerad vare sig i lagen eller i stadgarna och något vägledande rättsfall har inte kunna finnas. Vid en jämförelse med vad som gäller i ekonomiska föreningar måtte det anses vara möjligt att ta med sig ett biträde och att ett sådant kan yttra sig å sin huvudman det vill säga medlemmens vägnar. För att en sådan person också skall få utöva rösträtt för medlem krävs fullmakt.

Det får vidare anses vara möjligt för styrelsen att bjuda personer att innan själva stämmoförhandlingarna tar vid eller i ett uppehåll däri lämna information, hålla föredrag osv. När förhandlingarna återupptas får de dock snällt lämna lokalen om någon röstberättigad medlem invänder mot närvaron.

En sista sak, lag om förvaltning av samfälligheter säger att medlem eller annan inte själv eller genom ombud får delta i behandlingen av angelägenhet som medlemmen har ett väsentligt intresse som strider mot föreningens. Med detta menas inte att medlemmen måste lämna lokalen men i bestämmelsens innebörd ligger att medlemmen bör avhålla sig från att yttra sig och denna får givetvis inte rösta i ärendet på grund av det jäv som då föreligger.